

VENKOVNÍ VÝSKYT RYBENKY DOMÁCÍ (*LEPISMA SACCHARINA* L.)
(*THYSANURA*, *LEPISMATIDAE*)

ÄUSSERLICHES VORKOMMEN *LEPISMA SACCHARINA* L.
(*THYSANURA*, *LEPISMATIDAE*)

Václav Ducháč

Rybenka domácí (*Lepisma saccharina* L.) žije v našich zeměpisných šířkách jako obligátní synantrop. Na rozdíl od jižní Evropy, kde se vyskytuje volně v přírodě, je u nás vázána na domácnosti, skladiště a podobná místa, tedy na víceméně uzavřené budovy. Jen zcela výjimečně (asi třikrát) byla v Čechách zastižena a sbírána ve volné přírodě, ne-synantropně (Samšínák K., Štys P., 1978).

Autor této zprávy několikrát pozoroval rybenku domácí venku, na dvorku rodinného domku v České Skalici (Boh. or., 300 m n.m.):

- 1) 11.VII.1987 1 ex. mezi cihlami; slunečné letní počasí, 27 °C.
- 2) 13.VII.1988 1 ex. mezi dřevěnými trámy; slunečné letní počasí, 25 °C.
- 3) 15.VII.1988 5 ex. (3 oo, 2 immat.) mezi cihlami; oblačno až zataženo, 15 °C (lgt., det. et coll. V. Ducháč).

Prvním dvěma pozorováním nebyla věnována zvýšená pozornost, venkovní výskyt rybenky byl považován za nahodilý. Také dokladový materiál nebyl sebrán.

Ve třetím případě však byli na jediném místě nalezeni 3 ♂ a 2 jedinci immaturní. Jednalo se tedy o menší kolonii, pravděpodobně venku delší dobu přežívající. Všechny pět exemplářů bylo uloženo v autorově sbírce.

Uvedený výskyt rybenky domácí nelze hodnotit jako vysloveně ne-synantropní, nanejvýše jako atypický. V každém případě však svědčí o tom, že pronikání tohoto druhu do volné přírody nebude v našich podmínkách asi tak výjimečné a ojedinělé, jak by se na první pohled mohlo zdát.

Bylo by jistě užitečné věnovat výskytu rybenky domácí systematickou pozornost a podobná pozorování vyhodnotit v závislosti na klimatu,

nadmořské výšce, zeměpisné šířce apod. Potom bychom mohli o bionomii tohoto běžného a často přehlíženého druhu hmyzu činit odpovědnější závěry.

L i t e r a t u r a

Samšiňák K., Štys P., 1978: Faunistic records from Czechoslovakia, Thysanura, Lepismatidae, *Lepisma saccharina* L. Acta ent. bohemoslov. 75: 143

Z u s a m m e n f a s s u n g

Der Autor fand *Lepisma saccharina* L. draussen, ausser des Gebäudes. Trotzdem sich es nicht um unsynanthropisches Vorkommen handelt, zeugt es doch vom Übergehen dieser Art der Insekten in die freie Natur auch in unseren Bedingungen. Der Fund wird von Angaben Samšiňák und Štys (1978) ergänzt.

Adresa autora :

RNDr. Václav Ducháč, Pospíšilova 72, 552 03 Česká Skalice